

Jesaja 26:8-10

8 Wij hebben ook in den weg van Uw gerichten, U, o Heere! verwacht; tot Uw Naam en tot Uw gedachtenis is de begeerte van onze ziel.

9a Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in het binnenste van mij is, U vroeg zoeken;

9b want wanneer Uw gerichten op de aarde zijn, zo leren de inwoners der wereld gerechtigheid.

10 Wordt den goddeloze genade bewezen, hij leert evenwel geen gerechtigheid, hij drijft onrecht in een gans richtig land, en hij ziet de hoogheid des Heeren niet aan.

De vrucht van de gerichten: 1 voor ons 2 voor allen

Gemeente,

Hoe zit het nou met die gerichten? Kun je de coronapandemie een gericht van God noemen of een straf? Het lijkt me dat we dat als volgt kunnen zien. Als wij het woord straf gebruiken in onze tijd dan wordt ermee bedoelt: je krijgt wat je verdiend. Dat is straf. Je pleegt een misdaad en je krijgt er de bijpassende straf voor. En degene die de misdaad deed, die wordt gestraft. Anders heb je een gerechtelijke dwaling. Zo bezien moet je zeggen: God straft op twee plaatsen. God straft op twee plaatsen: op Golgotha en in de hel. Daar vergeldt God degene die de zonde draagt. En daarvan geldt: het is óf óf. God straft je zonden of op Golgotha aan Zijn Zoon. Verdiend, namelijk voor de zonden van anderen. Of God straft je zonden in de hel, je eigen zonden. Mijn zonden zullen of aan mijzelf gestraft worden in de hel, of zijn aan Jezus gestraft op Golgotha. Eén van de twee. Welzalig hij die van de straf voor eeuwig is ontheven.

Het woord gerichten wil ik dan als volgt definieren. Gerichten zijn altijd gematigd. Gerichten die over de aarde gaan zijn de hel niet. Hoe erg ze ook zijn, maar er is altijd een weg open tot God. Eén zucht en God is nabij. Gerichten zijn altijd minder dan verdiend. En gerichten gaan over allen. Goddeloos of vroom, maakt niet uit. Allen worden erdoor getroffen. Soms lijkt het haast dat gelovigen nog erger worden getroffen en dat goddelozen de dans ontspringen. In die zin kun je de coronacrisis een gericht noemen. Over zonden in de wereld, de kerk, de gemeente, mijn gezin en mijn eigen leven. Het is minder dan verdiend, het is niet de hel. Er is ook nog tempering en er zijn ook nog zegeningen. En: heel een land en volk deelt erin, gelovig of goddeloos, het raakt ons allen.

Als Jesaja het over gerichten heeft, dan ziet hij allereerst de ballingschap van Juda in Babel voor zich. Eindelijk doet God iets na eeuwen

zondigen in Juda. Gematigd, getemperd. En: ook de vromen gaan mee in ballingschap, Daniel en zijn vrienden bv ook. Maar in Jesaja 26 ziet Jesaja profetisch nog verder: dan ziet hij Juda al weer terug uit de ballingschap. Hoor maar in vers 1. 'Te dien dage zal dit lied gezongen worden in het land van Juda: "Wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot muren en voorschansen"'

En dan ziet Jesaja ook al voor zich wat de uitwerking, de vrucht ervan geweest zal zijn. Een weg geeft aan, het is niet één strook stenen, het is een heel eind, een weg. Het is niet één gericht, het is een serie van gerichten die voer de aarde gaat, het ene na het andere gericht. De vrucht voor ons die geloven en de vrucht onder de inwoners van de wereld, iedereen dus. De vrucht van Gods gerichten. Van de weg van Zijn gerichten.

1 de vrucht voor ons

Over de gelovigen zegt Jesaja dan: wij hebben U verwacht. Ik heb u begeerd en ik heb u vroeg gezocht. Allemaal woorden waar verlangen uitspreekt. Verlangen waarnaar? Naar Uw Naam en Uw gedachtenis zegt vers 8b. Wat betekent dat?

Nu, in de gerichten blijft voor ons veel verborgen. Wij kunnen er niet achter kijken. Waarom dit gericht, waarom nu, waarom in het ene land erger dan in het andere? Waarom hier wel en daar niet? Die vragen blijven bij alle gerichten van natuurrampen. Dan blijft er veel van God verborgen. Dat moet je ook verborgen laten blijven. Wij weten en doorzien niet alles van God. Maar wat God wel laat weten dat noemen we: Zijn Naam. Dat is God voor zover Hij Zich bekendmaakt, openbaart. Allereerst in Zijn verbond. Daar laat God van Zich zien. Dat Hij gewillig is en getrouw in de lijn van de geslachten. Dat Hij Zijn beloften geeft aan de gelovigen en hun nageslacht. De Vader Die zal zorgen tot ons heil. De Zoon zal verlossen van duivel en zonde. De Geest zal deel geven aan Christus door geloof en bekering. Zo is God. En dat loopt uit op het kruis van Golgotha. God openbaart Zich. Hij toornst zo over de zonde dat Hij Die niet ongestraft liet blijven. Hij heeft zondaren zo lief dat Hij die zonde strafte aan Zijn Eigen Zoon. God vergeeft om Christus wil. Uw Naam. Zo is God.

En Uw gedachtenis. God zorgt Zelf dat Hij gedacht wordt. Hij houdt de herinnering aan Zich levend. Door de Bijbel als Zijn Woord. Door Zijn dienst en de prediking van Zijn daden. In het Heilig Avondmaal: tot Mijn gedachtenis.

En nu zegt Jesaja: wij hebben in Uw gerichten Uw Naam en Uw gedachtenis verwacht, begeert. Door de tijd van de coronacrisis heen zijn wij gaan verlangen naar U. Naar U als verzoend God in Jezus Christus. En naar uw Woord, Uw dienst, Uw Heilig Avondmaal.

Juist toen er zoveel veranderde. Voor de één viel er zoveel weg waardoor er rust en tijd kwam. Voor de ander kwamen er zoveel zorgen en druktes bij persoonlijk of bedrijfsmatig. Voor de volgende sloeg het gaten van ziekte, van spanning, van overlijden. Maar in de weg van Uw gerichten zijn wij U temeer gaan zoeken. Gaan verlangen naar U en Uw dienst, verbond en woorden. Ook in de weg van Uw gerichten. Of zelfs, of juist in de weg van uw gerichten.

Wat een zegen als je dat herkennen mag! God. Zijn verzoend Vaderhart in Christus. God. Zijn dienst, verbond en woorden werden het water voor mijn ziel. Mijn ziel dorst naar God, naar de levende God, wanneer zal ik ingaan en voor Gods Aangezicht verschijnen? Als ik 's nachts wakker lig dorst mijn ziel naar U. Als ik wakker wordt, verlangt mijn ziel naar U. Om U te ontmoeten, verzoend, in Christus. Naar de bediening der verzoening, naar Uw Heilig Avondmaal.

Een dag U niet ontmoet is een verloren dag. Een dag U niet echt gezien, is een grauwe dag, een dag zonder voldoening, een onbevredigende dag! Dat drinken, water is voor dorst, dat is God voor mijn ziel.

Het is als een rivier die stroomt naar de zee. En die een heleboel aftakkingen heeft, zijrivieren, een deltagebied. Waar allemaal water in wordt afgevoerd en wordt onttrokken aan de hoofdstroom. Als nu die aftakkingen worden dichtgegooid, afgedamd, die zijrivieren worden dichtgehouden, dan gaat al het water door die hoofdstroom heen met razend geweld en enorme kracht de zee in.

Kijk, wie gelooft verlangt, verlangt naar God. Maar in het volle leven zijn er zoveel aftakkingen waar ook aandacht, verlangen naar toe vloeit. En het verlangen naar God is maar een dun stroompje, valt bijna droog. Als God dan de ene na de andere aftakkingen dichtgooit. Je werk, je sociale contacten, je vrienden, je hobby, dan moet al het water één kant op. Al je wezen, al je aandacht stroomt richting God. De zee van Zijn liefde tegemoet en in. De crisis perst mijn leven naar God toe, perst en bundelt mijn verlangen naar Hem.

Hem te ontmoeten, Hem te zien, Zijn ingrijpen te ervaren. Zijn gunst te merken. Zijn aangezicht te zien als Hij komt. Ja, dat ten diepste: Hem te zien zoals Hij is. Wij hebben Hem verwacht. Daar zit het woord verlangen in, ook het woord wachten. De gerichten duren wel eens lang. Juist voor de gelovigen. Die nog zwaarder, langer worden onderdrukt dan anderen soms. Die kunnen lijden aan verberging, beproeving, vervolging. Maar ik blijf de Heere verwachten. Totdat Ik Hem zal zien zoals Hij is.

Zouden we zo terug kunnen kijken als de crisis voorbij mag zijn? Dat het ons heeft doen verlangen naar God? Weer vuriger en onstuimige als voorheen? Kon alleen God is ons hart vervullen? Was Hij het water voor onze dorstige ziel? Of zoeken we het ergens anders? Zoveel aftakkingen waar onze aandacht heen gaat?

Hebben we 's nachts als we wakker lagen naar Hem verlangd? Als we in donker waren, benauwd, beangst, ons op Hem gericht? Of alleen maar getobd, alleen maar tijdverdrijf gezocht?

Hebben we Hem gezocht, 's morgens, Hem vroeg gezocht? Was de eerste ontmoeting van de dag met Hem? Voor we de deur uitgingen, voor we onze taken begonnen? Eerst God zoeken en ontmoeten? Misschien kort en later op de dag wat uitgebreider, maar toch. Of de dag ingelopen zonder God?

Mag u het nazeggen: wij hebben in de weg van Uw gerichten U verwacht, U begeerd, U gezocht? Dan merk je: ook daar, juist daar heb je God voor nodig! Want de gerichten op zich, de coronacrisis op zich doet je God niet zoeken en naar Hem verlangen. Ik kan mezelf diep tegenvallen. Dat ik voorheen dacht: als ik nou maar eens minder te doen heb, en niet zoveel reistijd kwijt ben, en niet zo vroeg uit bed hoef, dan..... Maar nu merk ik, dan zoek ik God nog niet. Voorheen dacht ik: als ik nu wat in druk kom, in de knel kom, en lastige dilemma's heb, dan zal ik God wel nodig hebben. Maar nu merk ik, dat werkt niet zo, dat werkt niet automatisch. De crisis op zich helpt er niet aan, mijn gedachten vullen zich weer met andere dingen. Gaat er één aftakking dicht, dan zoek ik wel weer een andere. Om God te zoeken heb ik God nodig. Gun leven aan mijn ziel. Om smaak in God te vinden, heb ik God nodig. Meer dan ooit raak ik verlegen om Zijn Heilige Geest! Die verlangen geeft, leven geeft, en leven doet.

2 de vrucht voor allen

In vers 9b trekt Jesaja de kring breder. Dan heeft hij het over de inwoners der wereld. Wanneer Uw gerichten over de aarde zijn, zoals corona, dan leren inwoners der aarde gerechtigheid. Dan gaat het over alle mensen. Er zullen gelovigen zijn, ook ongelovigen, die gerechtigheid leren.

Gerechtigheid leren. Gerechtigheid is een woord dat eigenlijk betekent: dat iemand doet wat hij moet doen. Dat iemand op de juiste plaats zich op de passende manier gedraagt. Een voorbeeld. Je koopt een bouw pakket van een burestoel bij de IKEA. Alle onderdelen zitten erin. Je komt thuis en schudt het pakket leeg, alles ligt op de grond, poten, rugleuning, zitting, schroeven, moeren enz. Alles ligt er. De burestoel. Nu ja, de burestoel. Je kunt er natuurlijk niks mee zo. Alle onderdelen liggen er wel,

maar niet op de juiste plaats en met de juiste functie. Het gaat erom dat hij in elkaar gezet wordt en dat op de goede manier. De poten van onderen om steun te geven, de zitting daarop, de rugleuning van achteren, de schroeven om alles vast te houden. Als je een schroefje als rugleuning gebruikt en de rugleuning als poot dan het niet goed. Alles moet op de juiste plaats op de goede manier functioneren. Dat is gerechtigheid. Alles op zijn juiste plaats. Of iedereen op zijn juiste plaats. In een gezin, in een regering.

Als Gods gerichten over de aarde dan zijn er inwoners der wereld die gerechtigheid leren. Die leren wat hun plaats is, wat de plaats van God is, wat de plaats van Zijn inzettingen en geboden is. Ieder op zijn plaats. Gerechtigheid. God boven alles en iedereen. Hij is de Hoogste. De Schepper. De Regeerder. De Almachtige. Hij doet louter goed. Hij is soeverein en mag doen wat Hij wil.

En ik mens, op mijn plaats. In het stof. Afhankelijk. Onderworpen. Gehoorzaam. Mijn onmacht erkennend. Op zijn plaats als ik God erken en naar Hem hoor.

En Christus op Zijn plaats. Tussen God en mij in. Want ik ga steeds van mijn plaats af. God is heilig en kan de zonde niet ongestraft laten. Christus als Middelaar tussen God en mij in.

En Gods inzettingen en geboden op hun plaats. In het centrum van mijn leven. Eerst op hun plaats gezet en al het andere daaromheen voorzover dat past en er geen afbreuk aan doet.

Gerechtigheid. Alles op zijn plaats. God, ik, Jezus, Gods inzettingen. Dat leren mensen in de gerichten. Kijk, alles kan er wel zijn voor die tijd. God heeft wel een plek, ergens aan de rand. En ik ben er ook wel, in het middelpunt. En Jezus is er ook wel, als Eerste Hulp bij ongelukken, en Gods inzettingen en geboden zijn er ook wel, daar waar het mij uitkomt en niet teveel dwarsboomt. Alles is er wel, maar niet op zijn plek. Geen gerechtigheid.

Maar als de gerichten over de aarde gaan zullen mensen leren dat God God is. Dat Hij boven alles staat. Dat de mens kwetsbaar is en broos en niks in handen heeft. En wat gebeurt er dan? Dan krijg je berouw. HEERE, ik heb U altijd de verkeerd plek gegeven, ik heb U miskend, ik heb U veracht. Ik heb gezondigd. U getergd, mijzelf verheerlijkt en U onteerd. Gena o God gena.

Dat zou je opwekking kunnen noemen. Dat is Bijbels gezien opwekking. Inwoners der aarde zullen gerechtigheid leren. Dat is een belofte. Voor inwoners der aarde. Een belofte, hebt u die al aangegrepen in gebed? Dat God de gerichten dat laat uitwerken? In Nederland, in Israel, wereldwijd. Onder

ongelovigen. En weer verdiept bij gelovigen? O HEERE leer de aarde gerechtigheid.

En dat blijft voortgaan. Leren betekent hier niet: iets in je hoofd stampen. Dat kun je als het moet in een uur doen. Even een rijtje erin stampen. Ik heb het geleerd. Leren is hier: door oefenen een vaardigheid verkrijgen. Leren orgelspelen. Dat hebt u mij niet in een uurtje gedaan. Dat blijft oefenen, oefenen oefenen. Gerechtigheid leren. Dat blijft oefenen. Je verleert het steeds weer. Dan ga je van je plek, je haalt God van Zijn plaats, en Jezus gaat ertussenuit en Zijn inzettingen en geboden zet je wat anders weg.

O Heere, leer mij gerechtigheid. Steeds weer. Leer inwoners der aarde gerechtigheid. Mensen die zoeken naar zin en bedoeling, mensen die angstig en paniekerig zijn, mensen die ons regeren en ons vorstenhuis: o HEERE, leer hen gerechtigheid.

Dat zal gebeuren, maar niet bij iedereen. Vers 10. De goddeloze, als hem genade wordt bewezen leert geen gerechtigheid. Die zijn er ook. Mensen, die genade wordt bewezen. Met genade wordt hier bedoeld: het voorbijgaan van het gericht. Juda komt weer uit ballingschap. De wereld wordt verlost van het coronavirus. Zulke dingen noemt onze tekst: genade. Dat geeft aan: als dat gebeurt is het door God. Door God, Die menselijke maatregelen heeft willen gebruiken en resultaat heeft gegeven. Wat zou het zijn als dat erkend zou worden! Maar genade geeft aan: als dat gebeurt, het corona gericht gaat voorbij, dan is dat genade: onverdiend. Onverdiend. De wereld heeft daar geen recht op, Nederland niet, wij ook niet.

Maar als de goddeloze die genade wordt bewezen dat het gericht voorbij is gegaan, het corona virus is de wereld uit: hij leert geen gerechtigheid. Hij leert er niet door dat God God is, en de mens mens. Laat staan dat Jezus de plaats Middelaar krijgt. De goddeloze ziet dat allemaal anders. Die schrijft aan mensen toe wat God gedaan heeft. Die vindt een gericht een natuurproces, meer niet. Die gaat verder alsof er niks gebeurd is om zichzelf te ontplooien. Hij ziet Gods hoogheid niet. Niet willen weten van Gods majesteit, almacht, soevereiniteit. Daar blind voor zijn.

Dat is een goddeloze. Waarmee hier bedoelt wordt: een verstokte, verharde zondaar, zo verhard dat ook een gericht hem niet leert dat God God is. Waar vindt je zulke mensen? En zelfs in een heel effen land, waar alles mee is om God te erkennen, waar Zijn gemeente is, waar Zijn dienst is, waar mensen om hem heen hem ertoe aanmoedigen, als alles mee lijkt te zijn, in de gemeente, daar nog blijft hij goddeloos en leert geen gerechtigheid. Dat kan dus ook in de gemeente gebeuren, waar alles mee is om God te erkennen, en nog doe je het niet. Goddeloos, verhard.

Dat is erg! Door het gericht heengegaan, maar geen gerechtigheid geleerd. Zo vastgeroest in onbekeerd denken en leven, dat er ook door een crisis geen beweging in komt. O God, dat is het ergste. Bid u dat voor onze regering? Ons vorstenhuis? Onze dorpsgenoten? Onszelf. O HEERE, laat dat toch niet gelden: ook door de crisis heen geen gerechtigheid leren. Verder verharderen, verder vastroesten. Zo vastgeroest dat Gods gerichten niet doen buigen, Gods zegeningen niet doen knielen. Zijn toorn doet niet vrezen, Zijn genade doet niet verlangen.

Wat moet er dan aan helpen? Nog zwaardere gerichten? Of zal Gods lankmoedigheid een keer op zijn?

Gods gericht doet altijd iets: vertederen of verharderen. Versmelten of verstokken. Losweken of vastroesten.

Gemeente, zo gaat de mensheid verder. Door de gerichten en de zegeningen heen. Op weg naar het strafgericht. Als God Zijn hoogheid tonen zal. Dan straft hij. Straft Hij naar verdienste ieder die buiten Jezus is gebleven. Dat is de hel. Dan verlost God ieder die in Christus wordt gevonden. Want God straft of op Golgotha of in de hel. Maar nooit allebei. Waar God op Golgotha heeft gestraft, straft Hij mij nooit meer. Dan verlost Hij. Uit alle gerichten naar de hoogste vreugde en glorie.

Amen